

lásilag azt tételezi fel, hogy a hitelező egyúttal adós is legyen és vice versa. Itt pedig, úgy a hagyományi, mint a tartási követelésnél a szereplő személyek nem váltakozó, hanem maradandóan hitelezői, illetve adósi pozícióba vannak. Még a jogi köznyelv is állandóan él az ilyfajta kifejezésbeli pongyolaságokkal. Hogy pl. a beszámításnál maradjunk, a *compensatio lucri cum damno* ismert kifejezése is pongyola, mert ez az eset ép oly kevéssé „*compensatio*”, mint a kúriai ítélet tényállása. Igen helyesen mutatott rá Dr. Schuster Rudolf az itt szokásos fogalmi tisztázásra, amikor elkülöníti a beszámítás és betudás fogalmait is az örökjog terén ismert betudást általános magánjogi fogalomná szélesíti ki.

Helytelen azonban érdemileg is a döntés. Mi alapja van a tartási igény betudásának?

A római jog a kötelelem megszűnése okai között ismerte a *concursum duarum causarum lucratarum* kategóriáját, azt az esetet, amikor ugyanazon egy tárgy két ingyenes jogcímen járnak a jogosultnak, de amely esetben a teljesítés csak egyszer eszközölendő. A törvényből folyó tartási igény és a végrendeleten alapuló hagyományi igény nem állnak egymással ezen viszonylatban. A mi alkalmazott rendelkezünkben (1910/1920.) a római jogi kategóriára emlékeztető rendelkezést tartalmazza a rendelet 13. szakasza, amely elrendeli, hogy a végkielégítés címén járó járandóság a nyugdíjba betudandó. (Mellesleg: a rendelet 10. §-a pongyolán ugyancsak beszámítást említ, ahol betudásról van szó. A 13. §. nem használja se a beszámítás se a betudás kifejezést. Amikor az örökjogú gyermekének, akinek törvényes gyermekként leendő megszűntetését csak a házasság megkötésének a háborús bevonulás okozta elmaradása akadályozta meg, hagyományt juttatott, ez a hagyományjuttatás nem intencionálhatta a gyermeket törvénynél fogva megillető tartási igénynek a hagyománytól elkülönített önálló érvényesítésnek megszűnését. Az ügyleti szándékra tehát a hagyománynak és a tartási igénynek betudását alapítani semmi esetre sem lehet; törvényi jogszabály, pedig amely akár kifejezetten elrendelné a betudást, vagy a betudásra útmutatást adna, a bírói ítélkezést a betudás irányába terelné, nincs. Az anyagi jog szempontjából tehát a betudás elrendelést helytállónak nem tartjuk. B. S.

Abbanhagyási és kártérítési kérelem viszonya. A verseyntörvény alkalmazásának első idejében az a vélemény kerekedett felül, hogy a kártérítési igény az abbanhagyási igény mellett csak járulékos és hogy ennekfolytán kártérítési igénnyel is csak az léphet fel, aki egyidejűleg abbanhagyási igényt is érvényesít. A kárigény vélt járulékos jel-

legén felül arra az álláspontra terelte a bírói gyakorlatot egy erkölcsi jogpolitikai ösztön is, amely kifogásolhatónak találta, hogy a felperes abbanhagyási kérelmet nem terjeszt elő, ezzel tehát a további károkozás folyamatát megállítani nem kívánja, viszont ellenben a meg nem akadályozott kár megtérítését igényli. Kissé triviális hasonlattal élve, az ily felperest olyannak érezte a gyakorlat, mint aki a pofoztatásra felkínálkozik. Az eszmei javak területén a kárigény önállósága lassan-lassan elismertetéshez jut. Folyóiratunk 1929. V. évfolyam 1. számában erkölcsi kár önállósága címen emlékeztünk meg a Kúria egy hason szellemű döntéséről. A kárigény járulékosága ugyan rudimentumaiban még itt-ott jelentkezik is (a versenyper perértékét a bíróság az abbanhagyási kérelem után szabja meg, függetlenül az érvényesített kárösszeg nagyságától), de a bírói gyakorlat nagyjából leküzdötte a járulékoság tévhitét. A jogpolitikai szempont sem állhat meg, mert adódhatik olyan helyzet, hogy abbanhagyási kérelemnek helye nincs, mert egyszer nem követelhető, ha olyan cselekményről van szó, amelynek ismétléséről szó nem lehet. Az ily esetre tehát képtelenség a kárigény érvényesítésének előfeltételül egy helyt nem álló abbanhagyási kérelem előterjesztésére rászorítani a felet. A Kúria P. IV. 2829—930. számú ítélete a II-od bíróság vonatkozó indokait helyesnek találva kimondotta, hogy a felperes az okozott kár megtérítése iránt keresettel léphet fel, még pedig függetlenül attól, hogy egyidejűleg követi-e a sérelmes magatartás abbanhagyását. A versenyjogi kárigény önálló érvényesíthetősége a Kúria döntésével azt hisszük végleges tisztázást nyert. B. S.

Kényszeregyességi gyakorlat. 1. Jóváhagyás contra legem. A budapesti királyi Törvényszék több esetben (l. Ke. 39.660/1931. és Ke. 43.850/1931. sz. határozatokat) oly tényállás megállapítása mellett, amely az 1410/1926. M. E. sz. rend. 85. §-a alapján az eljárás megszüntetésének feltétlen okául kell, hogy szolgáljon, az Országos Hitelvédő Egyeslet előtt létrejött egyességet jóváhagyta s egyidejűleg az iratoknak a fennforgó bűncselekmények elbírálása céljából az ügyességhez való áttételét rendelte. A kir. Törvényszék álláspontja az volt, hogy mivel a hitelezők nagy többsége a súlyos gazdasági viszonyokra tekintettel az egyesség jóváhagyását kérte, a törvényszék a teljesítésben rejlő gazdasági jóvátételt érvényesíteni kívánta a hitelezők javára. E döntésben foglalt gazdasági elgondolást a vidéki törvényszékek is kezdik magukévá tenni. A gyulai kir. törvényszék Ke. 5490/1931. sz. határozatában megállapítja, hogy a Ke. R. 82., 83. és 85. §§-aiban körülírt tényállások